

Beszámoló

Az EFOP-3.2.1-15-2016-00001 „Tehetségek Magyarországa” kiemelt projekt keretében zajló **tehetség-hálózati műhelybeszélgetésekről** a tehetségpontok által kitöltött kérdőív eredményei alapján

1. Bevezetés

A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács kezdeményezésére 10 évvel ezelőtt indult el a tehetségpontok és a tehetségsegítő tanácsok megalakulásának folyamata. Mára 1410 tehetségpont és 115 tehetségsegítő tanács jött létre Magyarországon és Kárpát-medence magyarok lakta területein. A tehetségpontok és a tanácsok a Matchetsz Tehetség-hálózat csomópontjaiként fontos szerepet töltenek be a Nemzeti Tehetség Program megvalósításában.

A tehetségpontok feladatköre négy fő tevékenységre terjed ki:

- Tehetségkeresés/tehetségazonosítás: a tehetségek felismerése, az optimális fejlődésükhöz szükséges állapotfelmérés.
- Tehetséggondozás: a tehetségek kibontakozását segítő tervszerű programok, folyamatok működtetése.
- Tehetség-tanácsadás: a tehetségígéret fejlődésére, fejlesztésére vonatkozó útmutatás, a kapcsolódó problémák kezelésében való támogatás.
- Tehetségpontok hálózatában történő együttműködés: a hálózati kapcsolatok építése a tehetségpontok érdeke.

A tehetségsegítő tanács olyan helyi vagy térségi kezdeményezésre létrejött szerveződés, amely a lehető legszélesebb szakmai és társadalmi összefogással segíti a tehetségek felkutatását, fejlesztését, a tehetségesek produktumainak hasznosulását és a szükséges erőforrások bővítését. Tevékenységével hozzájárul a tehetségbarát társadalom kialakításához.

„A **tehetségpontok és tehetségsegítő tanácsok hálózata mesterséges hálózat**, így a fenntartásukhoz szükséges erőforrásokat a szereplőknek fenntartható módon kell biztosítaniuk. Ilyen alapvető mozzatok:

- a résztvevők közti kölcsönös **bizalom** mint a hálózat alapja,
- a **motiváció** a működésre és együttműködésre egyaránt,
- a társadalmi **utánpótlás** (mind a tehetségek, mind a tehetségsegítők irányába),
- **közös nyelv** és fenntarthatóan működő **kommunikációs csatornák**,
- folyamatos **tudásmegosztás.**”

(Szeptelszky Zsuzsanna - Faust Anita - Kürti Kristóf: *A Tehetségpontok hálózatképzése*, 2010, 8. o.)

A Matchetsz szervezeti keretein belül működő Nemzeti Tehetségpont feladata a tehetség-hálózat formálódásának, működésének támogatása, segítése. Ezen belül:

- információk közvetítése,
- tudásbázis kialakítása, közvetítése,
- a hálózatosodást segítő programok, interakciók szervezése,
- hálózatra vonatkozó adatbázis kezelése,
- a regisztrációs és akkreditációs folyamatok szervezése.

A Nemzeti Tehetségpont a fenti feladatköreire tekintettel szervezte meg és indította el az EFOP-3.2.1-15-2016-00001 „Tehetségek Magyarországa” kiemelt projekt keretében 2019-ben a tehetség-hálózati műhelybeszélgetés sorozatot.

A műhelybeszélgetések céljai:

- A tehetségpontként való működés specifikus értékeinek, konkrét jellegzetességeknek, valamint arculati elemeinek a felszínre hozása.
- A tehetségpont létből fakadó sajátos, egyedi értékeknek a megerősítése, a jó lokális, térségi és szakágazati együttműködési gyakorlatok felmutatása és a megosztása.
- A regisztrált, akkreditált és kiválóan akkreditált tehetségpont minőségbeli különbségeinek a meghatározása; ötletgyűjtés a jövőbeni minősítések esetleges új irányvonalainak meghatározásához.
- A tehetségpontok valós együttműködéseinek serkentése; az intézményvezetők, fenntartók szorosabb bevonásának ösztönzési lehetőségei a tehetségpontok működésébe.
- Jó gyakorlatok bemutatása, elsősorban a tehetségpontnál zajló tehetséggondozó munka nehézségeit jól kezelő, pozitív eredményeket felmutatni tudó példák megismertetése.

2018. december 6-tól 2019. november 7-ig 23 műhelybeszélgetés valósult meg.

2. A vizsgálat célja

A tehetség-hálózati műhelybeszélgetés sorozat lezárulását követően a Nemzeti Tehetségpont fontosnak tartotta, hogy egy kérdőíves felmérés keretében visszajelzést kapjon a fent ismertetett célok megvalósulásáról. Fontos cél volt az is, hogy megtudjuk,

- van-e igénye a résztvevőknek hasonló műhelyekre a jövőben és ezek milyen tematika mentén szerveződjenek,
- mennyire motiválta a részvételi hajlandóságot a meghívásos pályázat lehetősége,
- milyen a műhelyeken résztvevő tehetségpontok, tehetségsegítő tanácsok pályázati aktivitása, melyek az ezt befolyásoló tényezők.

A kérdőívek feldolgozása után olyan információkhoz juthat a Nemzeti Tehetségpont, ami hozzájárulhat a tehetségpontok, tehetségsegítő tanácsok tevékenységének célirányos segítéséhez, a tehetség-hálózat bővítéséhez, megerősítéséhez.

3. A vizsgálat célcsoportja

A vizsgálat célcsoportját a 2019-2020-ban megszervezett tehetség-hálózati műhelybeszélgetések résztvevői alkották, akik tehetségpontokból, tehetségsegítő tanácsokból, intézményfenntartóktól, pedagógia szakszolgálatoktól érkező szakemberek voltak. A kitöltésre szóló felhívás az adott célcsoportban teljes körű volt (706 fő). Összesen 128 kérdőív érkezett vissza. Tekintettel arra, hogy viszonylag sokszor fordult elő, hogy egy személy kettő, esetenként három műhelybeszélgetésen is részt vett (32-szer, illetve 13-szor), az első ránézésre alacsony kitöltési arány javul, vagyis a műhelybeszélgetéseken részt vettek közel 20%-a töltötte ki a kérdőívet. Műhelyenként átlagosan 5 visszajelzés érkezett, de volt, ahonnan csak 1-2, és volt olyan, ahonnan 9-12 visszajelzést kaptunk.

4. Vizsgálati módszer: a kérdőív

A vizsgálatban alkalmazott online kérdőív a *műhely helyszínére és időpontjára vonatkozó adatokon* túl három nagyobb csoportba tartozó kérdéseket tartalmazott.

1. A műhely hozadéka, vagyis *hozzájárulása* a tehetségpontok / tehetségsegítő tanácsok
 - a. egyedi értékeinek *megerősítéséhez*,
 - b. magasabb szintű *hálózati aktivitásához*,
 - c. tevékenységének *minőségi fejlődéséhez*.
2. A későbbiekben *újabb műhelyek szervezéséhez való viszonyulás*
 - a. érdemes-e szervezni,
 - b. ha igen, milyen témában.
3. A műhelybeszélgetésen való részvétellel összekapcsolt *csoportos tehetségsegítő programba való meghívási lehetőség hatása a részvételre*, illetve a pályázati lehetőség kihagyásának indoka

A kérdőív összesen 11 kérdést tartalmazott, melyek közül öt *nyílt végű* volt (hozzájárulások, műhelytéma és a pályázat kihagyásának indoklása), a többire pedig a kitöltők *ötfokú Likert-skálán*, vagy pedig *igennel-nemmel* válaszolhattak. A nyílt végű kérdésekre adott válaszokat a tartalomelemzés során kvantitatív adatokká alakítottuk a tartalmi kategóriákba való besorolás alapján.

5. Az eredmények bemutatása

5.1 A műhely hozadéka – *hozzájárulás a tehetségpontok / tehetségsegítő tanácsok egyedi értékeinek megerősítéséhez*

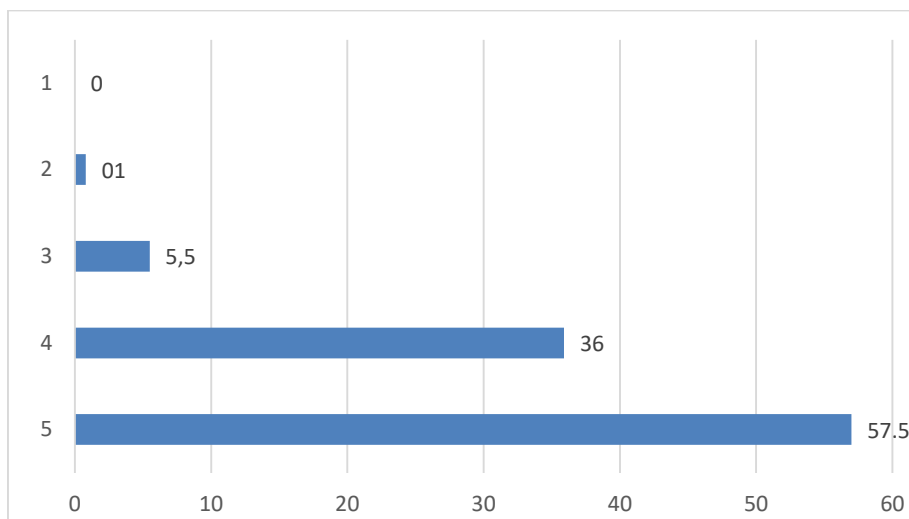
Az erre vonatkozó kérdés így szólt: *Ön szerint milyen mértékben járult hozzá a MATEHETSZ Tehetség-hálózati műhelyén való részvétel a tehetségpontok, tehetségsegítő tanácsok egyedi értékeinek megerősítéséhez?*

A kérdésre a kitöltők ötfokú Likert-skálán válaszolhattak. A válaszok százalékos eloszlását az *1. ábrán* láthatjuk.

A kérdéshez kifejtési lehetőség kapcsolódott: Kérjük szövegesen is fejtse ki, hogy a műhelybeszélgetés hogyan járult hozzá a tehetségpont/tanács értékeinek megerősítéséhez. Kérjük, hogy megjegyzéseit fontossági sorrendben írja le! A válaszok tartalmi kategóriáinak megnevezését, a besorolás kritériumait valamint a példamondatokat az *1. táblázat* mutatja be. A példamondatok szószerinti idézetek.

1. ábra. A műhelybeszélgetések egyedi értékek megerősítéséhez való hozzájárulásának megítélése %-ban (N=128)

5=teljesen mértékben 4=inkább 3=közepes mértékben 2=inkább nem 1=egyáltalán nem

Átlag: 4.47

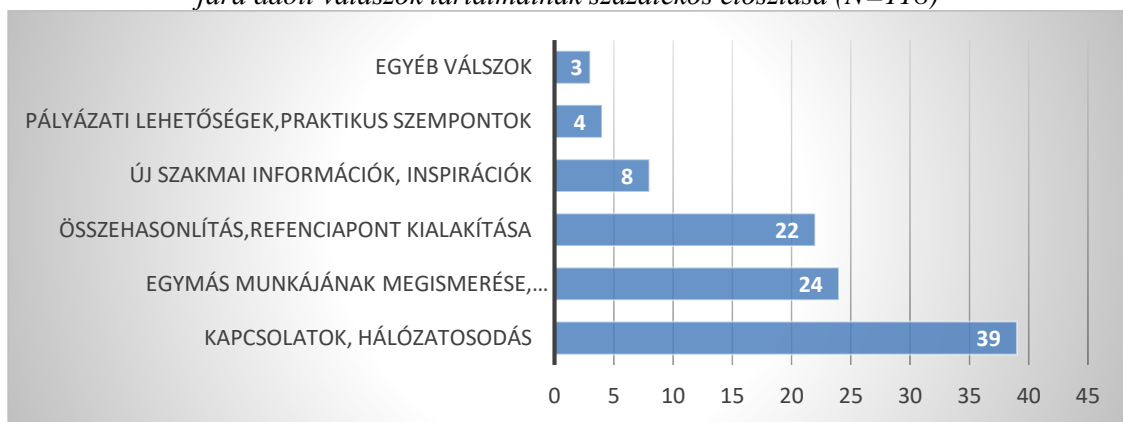
1. táblázat. A „...a tehetségpontok, tehetségsegítő tanácsok egyedi értékeinek megerősítéséhez hogyan járult hozzá a műhelybeszélgetés” nyílt végű kérdésre adott válaszok besorolását adó tartalmi kategóriák, a besorolás kritériumai és példaválaszok.

RÖVID NÉV	KRITÉRIUM	PÉLDÁK
1. Kapcsolatok, hálózatosodás	Olyan válaszok kerültek ebbe a kategóriába, amelyek a személyes találkozást, a személyes és szakmai kapcsolatok megerősítését, bővítését tartották fontosnak.	Segítette, hogy megismerjük egymást. Személyes találkozás. Kell a személyes részvétel, ismeretség. Szakmai kapcsolatépítésre kaptunk lehetőséget.
2. Egymás munkájának megismerése, tudásmegosztás	A válaszban jelenjen meg más tehetségpontok, tanácsok munkájának, tapasztalatainak és a jó gyakorlatok megismerésének fontossága.	Lehetőségünk volt a tehetségpontok egyedi értékeit, munkáját, fejlődésük menetét részletesen megismerni. Új ötletek, jó gyakorlatok megismerése. Hasznos volt, hogy lehetőséget kaptunk tapasztalataink megosztására. Megismerhettük mások munkáját, megoszthattuk a jó gyakorlatokat
3. Összehasonlítás, referenciapont kialakítása	Jelenjen meg a válaszban, hogy a műhelyben megismert gyakorlatok, példák összehasonlítási, referenciaalapként hogyan járultak hozzá a saját tevékenység értékeléséhez.	Megerősített abban, hogy többféle út/megoldás is létezik a tehetséggondozásban. Megerősítést kaptam, hogy jó úton haladunk a tehetséggondozó munkában. Mások példája, munkái megerősítést adtak saját munkánk értékeléséhez. Sok tekintetben visszaigazolást kaptunk arra, hogy helyesek a törekvéseink.
4. Új szakmai információk, inspirációk	A válaszokban hangsúlyosan jelenjen meg, hogy az új, vagy	Hasznos információkhoz segített a működéssel kapcsolatban. Aktuális információkat kaptunk

	új szemléletű szakmai információk inspirálóan hatottak, a szemléletformáláshoz hozzájárultak, innovációt generáltak.	Hasznos információk. Új ötletekre inspiráltak. Konkrét információkat kaptunk bizonytalan kérdésekben.
5. Pályázati lehetőségek, praktikus szempontok	Olyan válaszok kerültek ebbe a kategóriába, amelyben szerepelt, hogy a részvétel által pályázati lehetőséghez lehetett jutni, pályázati lehetőségekről lehetett információkat kapni.	A pályázatokról, aktualitásokról információval szolgált. Meghívásos pályázaton való részvétel lehetőséget. Meghívást kaptam pályázatra.
6. Egyéb	Máshová be nem sorolható válaszok.	Hiányzó dokumentumok beszerzése. Láttunk nagyon agilis csoportokat, vagy jobb feltételekkel létrejött szervezeteket, amelyeket külső tényezők miatt nem tudunk utolérni. A Matehetsz általában értett szerepe, a tehetségforum megléte és ténye ugyancsak alapvetően meghatározó volt, érte ez alatt támogató, megosztó, képző, intézményesítő pozitív hatását egyaránt.

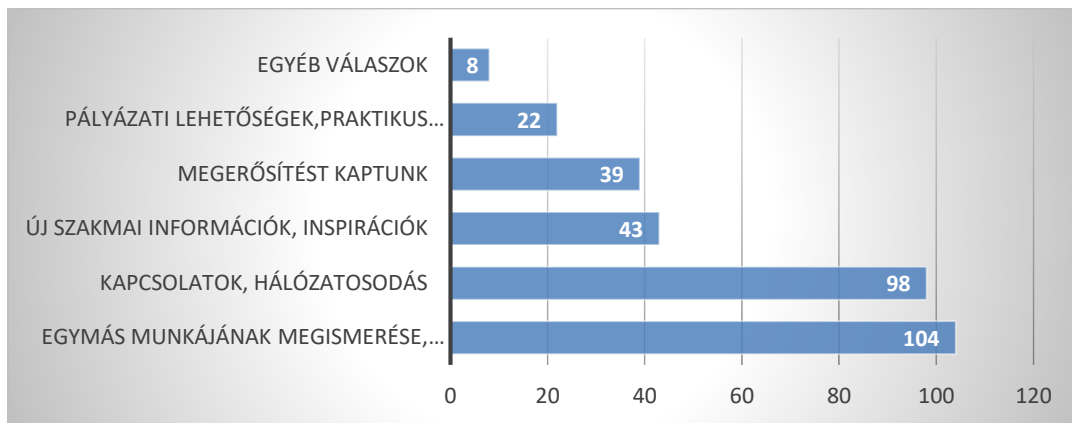
Tekintettel arra, hogy az értékek megerősítésének hogyanjára vonatkozó szempontokat fontossági sorrendben kértük, így az első helyen szereplő tartalomnak kiemelt jelentőséget tulajdonítottunk (2. ábra).

2. ábra. Az első helyen megjelölt „egyedi értékek megerősítéséhez való hozzájárulás” hogyanjára adott válaszok tartalmainak százalékos eloszlása (N=118)

Az első helyen leggyakrabban említett tartalom a „kapcsolatok, hálózatosodás” volt, ezt a tehetségpontok 39%-a tette az első helyre. Ezt követte a „munkájának megismerése, tudásmegosztás”, majd a harmadik helyen a „referenciapont kialakítása” volt. Az összes többi tartalom ehhez képest sokkal ritkábban került említésre az első helyen. Vagyis a műhelybeszélgetések azáltal érték el az egyedi értékek megerősítését, hogy lehetőséget adtak szakmai kapcsolódásokra, tudásmegosztásra, összehasonlításra. Megnéztünk azt is, hogy a három legfontosabbnak ítélt „megerősítés hogyanjára” vonatkozó tartalmak milyen arányban szerepeltek az összes válasz százalékában (3. ábra).

3. ábra. Az 1-3 helyen szereplő „megerősítés hogyanja” választartalmak eloszlása (N=314)

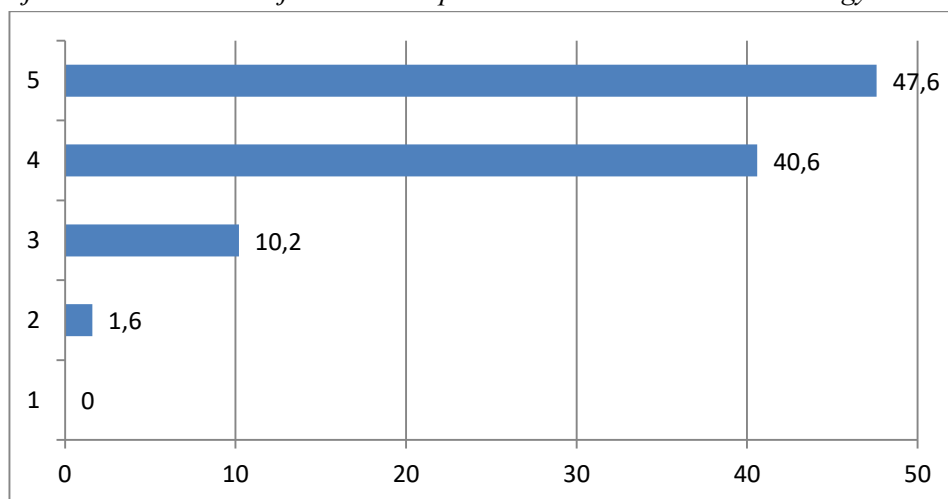

Az összevont helyezések esetében változott a sorrend. Leggyakoribb válasz az „*egymás munkájának megismerése*”. Ettől alig marad el a „*kapcsolatok, hálózatosodás*” aránya. Jólal kevesebb válasz mellett, de 3. és 4. helyen is sorrendcsere történt, ugyancsak kis eltéréssel előbbre került az „*új szakmai információk, inspirációk*” kategória.

5.2. A műhely hozadéka – hozzájárulás a tehetségpontok / tehetségsegítő tanácsok magasabb szintű hálózati aktivitásához

Ebben a pontban azt kívánjuk feltárni, hogy a műhelybeszélgetések hogyan járultak hozzá a tehetségpont/tanács tehetség-hálózatos együttműködési ösztönzéséhez. Az erre vonatkozó kérdés így hangzott: *Ön szerint milyen mértékben járult hozzá a MATEHETSZ Tehetség-hálózati műhelyén való részvétel a tehetségpontok/tanácsok magasabb szintű hálózati aktivitásához?* A kérdésre a kitöltők ötfokú Likert-skálán válaszolhattak. A válaszok százalékos eloszlását a 4. ábrán láthatjuk.

4. ábra. A műhelybeszélgetések hálózati aktivitáshoz való hozzájárulásának megítélése %-ban (N=128)
5=teljesen 4=inkább hozzájárult 3=közepes mértékben 2=inkább nem 1=egyáltalán nem

Átlag 4.36

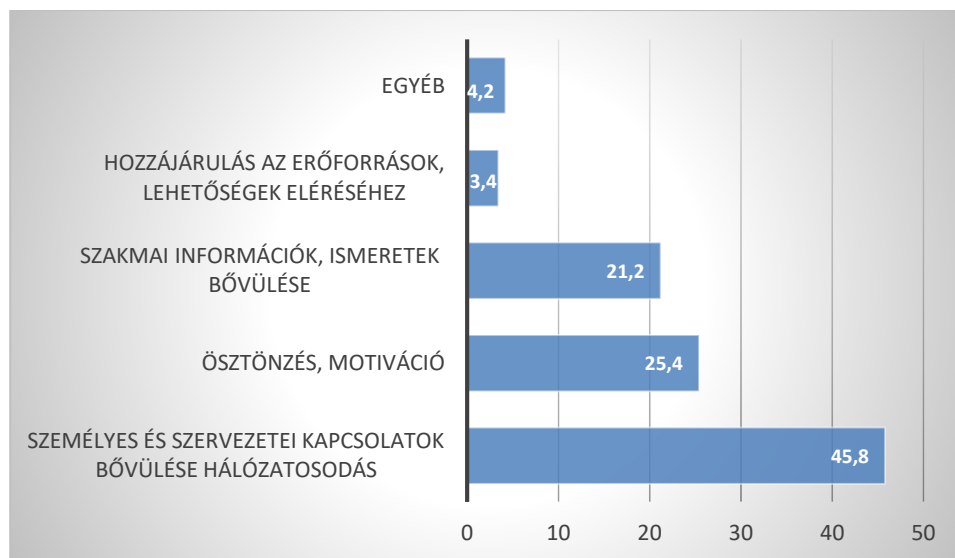
Az eredményekből látható, hogy a válaszadók 88,2%-a nyilatkozott úgy, hogy a műhelybeszélgetések hozzájárultak a tehetségpontok/tehetségsegítő tanácsok hálózati aktivitásának erősítéséhez. A válaszolók 10,2 %-a közepesnek ítélte a hozzájárulás mértékértékét, 1,6 %-a gondolta úgy, hogy egyáltalán nem volt ilyen hatása a műhelybeszélgetéseknek.

2. táblázat. A „...milyen mértékben járult hozzá a Matehetsz Tehetség-hálózati műhelyén való részvétel a tehetségpontok/tanácsok magasabb szintű hálózati aktivitásához” nyílt végű kérdésre adott válaszok besorolását adó tartalmi kategóriák, a besorolás kritériumai és példaválaszok.

RÖVID NÉV	KRITÉRIUM	PÉLDÁK
1. Személyes és szervezeti kapcsolatok bővülése, hálózatosodás	A válaszokban jelenjen meg az együttműködés, a hálózati kapcsolatok fontossága.	Új belépő szakembereket ismerhetünk meg egymás között. Új kapcsolatok kialakítására nyújtott lehetőséget, melyet a későbbi munkánkban kamatoztatni tudunk. Barátságok. Régebbi szakmai kapcsolatok megújultak.
2. Ösztönzés, motiváció	A válaszok tartalmazzák a szakmai tapasztalatszere fontosságát, az ott elhangzottak ösztönző hatását a tehetségpont további működésére.	A csoportokban végzett feladatok ösztönözték az új ötletek alkalmazását. Eddig fel nem ismert lehetőségekre rádöbbentett. A megismert lehetőségek ösztönöztek más intézményekkel való kapcsolat felvételre. Már önmagában a műhelybeszélgetésen való részvétel lehetősége is ösztönzően hatott. A bemutatkozó tehetségpontok munkája számunkra is szimpatikus, hasznos, követendő. Mások tapasztalatai, sikerei építő jelleggel hatottak ránk. Ösztönzést kaptunk a jól működő együttműködések bemutatásán keresztül közös munkák végzésére.
3. Szakmai információk, ismeretek bővülése	A válaszokból tűnjön ki, hogy a válaszadók munkájukat segítő új ismeretekhez, információkhoz jutottak.	Mások jó gyakorlatainak, nehézségeinek megismerése. Megismerhettük a tehetség-hálózatban rejlő előnyöket, lehetőségeket. Együttműködési-és működési jó gyakorlatokat. Tapasztalatszerzés és jó gyakorlat megismerése kapcsolatépítés módszereiről. Megismerkedtünk a tanács céljaival és feladataival. Szakmai sikerek, ötletek megosztása.
4. Hozzájárulás az erőforrások, lehetőségek eléréséhez	A válaszok tartalmazzák, hogy a pályázati lehetőség, a megszerzett információk hozzájárulhatnak a tehetségpont erőforrásainak bővítéséhez.	A diákok támogatásának lehetőségei az iskolai kereteken túl. Pályázatok figyelemmel kísérése, egymás segítségével várhatóan nyertes pályázatok készítése. Tehetség program megvalósításához találtam közreműködőt. pályázati lehetőség. Aktivizálódtak helyi vállalkozók cégek.

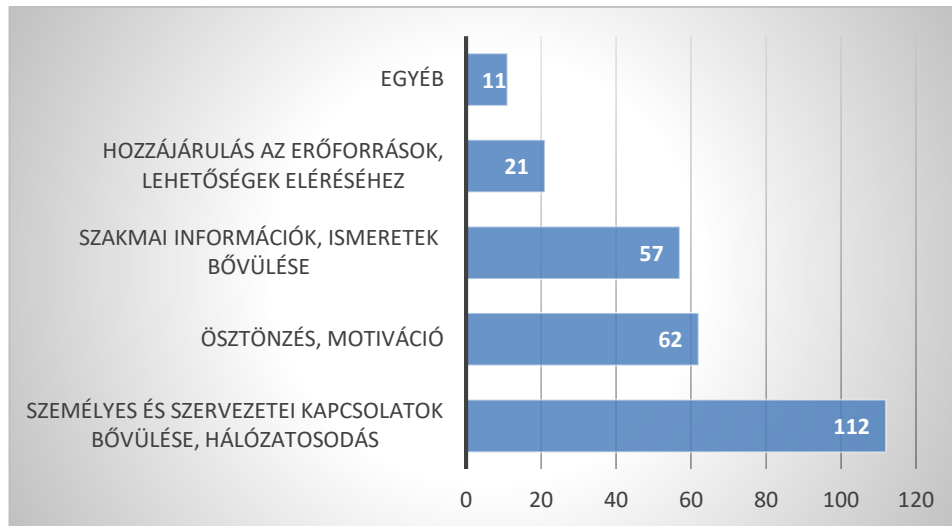
		Anyagi forrást biztosított a programok és szakkörök megvalósításához. Anyagi forrást biztosított a programok és szakkörök megvalósításához.
5. Egyéb	Máshová be nem sorolható válasz.	A pedagógiai szakszolgálatok erősödő szerepe kellene a tehetségazonosításban. Ha szabadna javasolnom a műhelybeszélgetéseket Tehetségpont avagy tanács szintjén szervezném a MATEHETSZ részvételével....ugyanis épp azok nincsenek ott akinek ezekről a dolgokról hallani kellene. Másoknál is gondot jelent, ami nálunk is problémát okoz.pl tanárhiány, nem jut az órakeretből annyi a tehetséggondozásra, a kollégák leterheltek, egyre nehezebben lehet bevonni még + feladatra, továbbképzésre stb.

5. ábra. Az első helyen megjelölt hálózati aktivitáshoz való hozzájárulás hogyanjára adott válaszok tartalmainak százalékos eloszlása (N=118)

A 6. ábra az összevont eredményeket mutatja, vagyis azt szemlélteti, hogy az összes válasz között (Aktivitás1,2,3.) hányszor jelent meg egy adott tartalom mint a hálózati aktivitáshoz való hozzájárulás.

6. ábra. Az 1-3. helyen szereplő „aktivitás növelésének hogyanja” választartalmak gyakorisága.

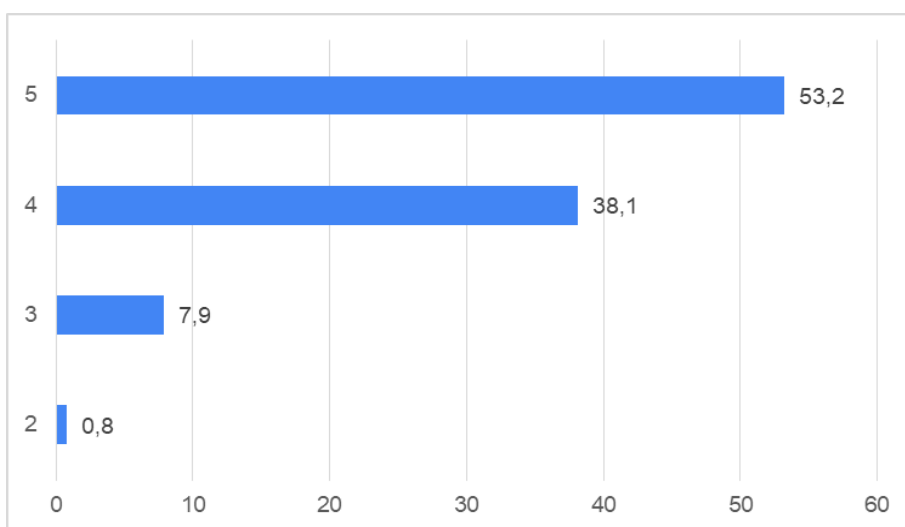
Az első helyen megjelenő említések és az összevont 1-3 helyen tett említések hasonló eredményeket hoztak a kategóriák gyakorisági sorrendjét tekintve. Érdeemben nem változtak a közöttük lévő arányok sem.

5. 3. A műhely hozadéka – *hozzájárulás a tehetségpontok / tehetségsegítő tanácsok tevékenységének minőségi fejlődéséhez.*

Ebben a részben a műhelybeszélgetések tehetségpontok/tanácsok fejlődésére gyakorolt hatását tekintjük át. A fejlődésre vonatkozó kérdés így hangzott: *Ön szerint milyen mértékben járult hozzá a MATEHETSZ Tehetség-hálózati műhelyén való részvétel a tehetségpontok, tanácsok tehetségsegítő tevékenységének minőségi fejlődéséhez?* A kérdésre a kitöltők ötfokú Likert-skálán válaszolhattak. A válaszok százalékos eloszlását a 7. ábrán láthatjuk. A hozzájárulás mértékének mennyiségi mutatója itt 4,44.

A kérdéshez kifejtés is tartozott, melyre vonatkozó instrukció a következő volt: *Kérjük szövegesen is fejtse ki, hogy a műhelybeszélgetés hogyan járult hozzá a tehetségpont/tanács tehetségsegítő tevékenységének minőségi fejlődéséhez. Kérjük, hogy megjegyzéseit fontossági sorrendben írja le!* A válaszok tartalmi kategóriáinak megnevezését, a besorolás kritériumait valamint a példamondatokat az 3. táblázat mutatja be. A példamondatok szószerinti idézetek.

7. ábra. A műhelybeszélgetések fejlődéshez való hozzájárulásának megítélése %-ban (N=126)
 5=teljesen mértékben 4=inkább hozzájárult 3=közepes 2=inkább nem ... 1=egyáltalán nem

3. táblázat. A „... a műhelybeszélgetés hogyan járult hozzá a tehetségpont/tanács tehetségsegítő tevékenységének minőségi fejlődéséhez” nyílt végű kérdésre adott válaszok besorolását adó tartalmi kategóriák, a besorolás kritériumai és példaválaszok

RÖVID NÉV	KRITÉRIUM	PÉLDÁK
1. Visszajelzés, megerősítés	A válaszban fejeződjön ki a tehetséggondozó munkáról való visszajelzés és/vagy megerősítés fontossága.	Működő hálózatról visszajelzéseket kap a tehetségtanács. Abban segített fejlődünk, hogy átgondoltuk a saját intézményünk értékeit, céljait, lehetőségeit... Saját gyakorlat, eredményére való reflektálás az egy csoportokban tevékenykedők körében. A visszajelzés segíti az átgondolást, a további lehetőségek kidolgozását. Akik ott voltunk, büszkén néztünk egymásra, mert úgy gondoltuk, a színvonalat mi képviseljük a megyében a tehetséggondozás területén
2. Jó gyakorlatok megismerése és átvétele	A válaszban történjen utalás a bemutatott jó gyakorlatok, ötletek pozitív hatására.	A gyakorlati foglalkozások során a tudás beépítése a gyakorlatba. Ötletszerzés. Az ismertett jó gyakorlatok használható, gyakorlati ismereteket közvetítettek. Mások tapasztalatainak átgondolása után adaptáltunk néhány módszert, ötletet. Bevált intézményi gyakorlat átvétele, adoptálása saját intézményre.
3. Információ, tudásmegosztás, ismeretszerzés, újdonságok, horizontális tanulás	A válaszban jelenjen meg az információszerzés / tudásmegosztás / egymástól tanulás / szakmai megújulás / értékékként való említése.	Egymás munkájából tanulhattunk. A tehetségpontként való működés módjairól informálódtunk. Szakmai újdonságok megismerése. Ismereteket adott a tevékenység végzéséhez.
4. Motiváció, inspiráció, elköteleződés	Új impulzusok / lehetőségek meglátása / inspiráció / lelkesítés / megerősödés / célkitűzés a kulcsszavai ennek a kategóriának.	... ezek megvalósításához szükséges eszközök, programok, pályázatok keresésére inspirálta a kollégákat. ... új gondolatokat, lehetőségeket hozhat a résztvevőknek. Úgy láttam, hogy a jobban tudtam képviselni a beszélgetések után a TP működését.

		<p>Jövőkép megerősítése. Távlati célok kitűzésére adott lehetőséget. Sikerek megismerése. Emelte az igényszintünket. ... ezek az újdonságok felkeltették az érdeklődésemet. A pályázatos tehetségprogramunk a mai napig működik, nemcsak a pályázat időtartama alatt.</p>
5. Közös munka / együttműködés értéke	A kapcsolatok jelentőségére való rámutatás, vagy a műhelybeszélgetések utáni kapcsolatépítések említése	<p>Olyan együttműködések jöttek létre, amely egyrészt a mi tehetség pontunkba vittek új szint és fejlődést, másrészt ... Intézményen belüli együttműködés. A hálózatos kapcsolódás, a szinergiák kihasználásának segítése.</p>
6. Szemléletformálás	A tehetséggondozás szemléletének módosulása, új elemmel való kiegészülése vagy teljes átformálódása.	<p>Minden gyermeket saját magához képest kell figyelni, hogy mennyit fejlődik. Több nézőpontból látható a segítség módja. Leggyakoribb hibák megbeszélése. Sok dolgot tudatosított bennem (nevet, célt, indokot kapott) ... erősödött a tehetségsegítés fókuszálása a tényleges segítségre. Beválogatás és hatástanulmány fontosságának erősödése. A beszélgetések során új dimenziók nyíltak a lehetőségekben, ami eddig esetleg eszünkbe sem jutott.</p>
7. Praktikus szempontok	A válaszban fejeződjön ki a tehetséggondozás instrumentális funkciója.	<p>Meghívásos pályázattal. Segített kiépíteni a tehetségpont információs rendszerét. A pályázás feltétele volt a Tehetség Műhelyen részvétel. Ősztöndíjak elnyerése, melyet kulturális rendezvényekre fordítottak a diákok. Sikeres lett az akkreditációnk. Ehhez sok segítséget kaptam. szakmai segédanyagok átadás-átvétele</p>
8. Egyéb	Máshova be nem sorolható válasz	<p>Az előbbieken ezt próbáltam megválaszolni. A műhelybeszélgetések minőségben is adtak új eredményeket. A csoportban kevés hasonló jellegű tehetségpont volt. Pozitívan befolyásolta. Partnerkapcsolatok erősödése. Erről még nincs információ. Finanszírozza a műhelyvezetőket. A műhelybeszélgetések kellő szakmai színvonalúak voltak.</p>

Meg kell említenünk, hogy a három válaszhelyen egyre csökkent a válaszok száma. 1. hely: 108 válasz; 2. hely: 84 válasz; 3. hely: 58 válasz. Éppen ezért ennél a kérdésnél is %-os összehasonlításokat végzünk (adott helyen az összes válaszsám %-a), továbbá megnézzük az összevont

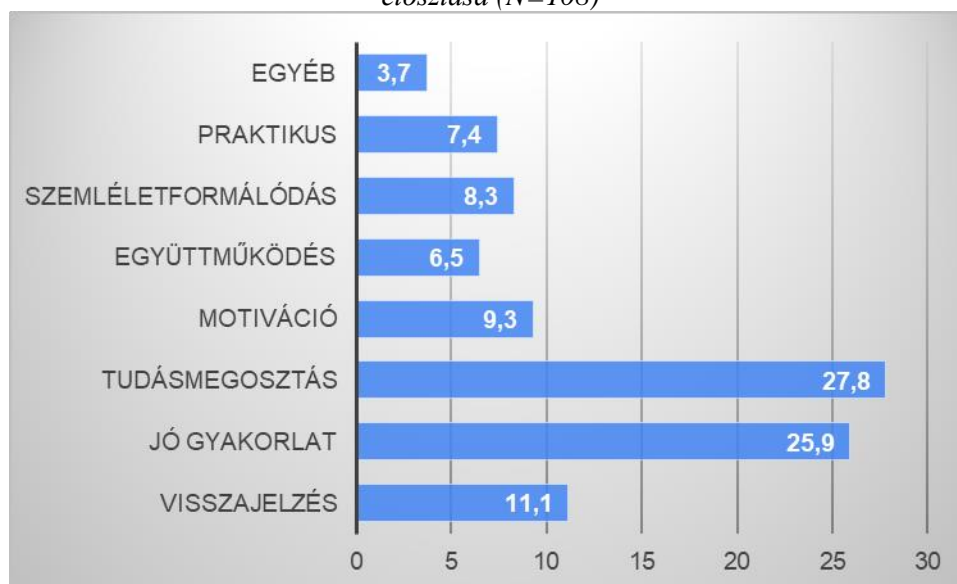
eredményt is, mely azt mutatja, hogy a három legfontosabbként említett „fejlődéshez való hozzájárulás hogyanja” válaszokban összességében hányszor jelent meg egy tartalom (9. ábra). Tekintettel arra, hogy a megítélt szempontokat fontossági sorrendben kértük, így az első helyen szereplő tartalomnak itt is kiemelt jelentőséget tulajdoníthatunk.

Az első helyen leggyakrabban említett fejlődési tartalom az információ, tudásmegosztás, ismeretszerzés, újdonságok, horizontális tanulás volt, melyet a válaszadók 27,8%-a említett.

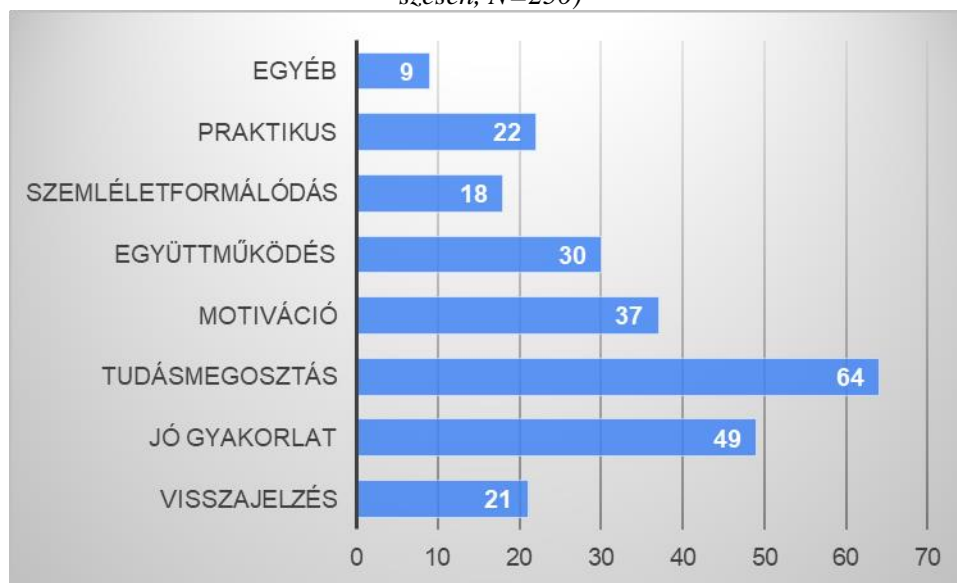
A második leggyakrabban említett tartalom az első helyen a jó gyakorlatok megismerése és át vételének lehetősége, illetve a műhelybeszélgetés óta már megtörtént átvétele volt, ezt a válaszadók 25,9%-a tette az első helyre (8. ábra). Az összes többi tartalom ehhez képest ritkábban került említésre az első helyen.

Ugyanakkor megfigyelhető az a tendencia, miszerint a 2., majd a 3. helyen „előre jött” a motiváció, inspiráció a „jó gyakorlatok” kategória rovására, és a tudásmegosztás kategóriával együtt került az élre.

8. ábra. Az első helyen megjelölt „fejlődéshez való hozzájárulás hogyanja” tartalmak százalékos eloszlása (N=108)

9. ábra. A „fejlődéshez való hozzájárulás hogyanja” tartalmainak gyakorisága (1-3. helyen összesen, N=250)

Bármelyik diagramot is tekintjük, jól látszik, hogy az *információszerzés, tudásmegosztás, az egymástól való tanulás, mint a szakmai megújulás lehetősége* a legfontosabb hozzájárulása volt a műhelyeknek a fejlődés szempontjából.

5.4. Érdemes-e szervezni műhelybeszélgetést a jövőben?

A fenti kérdésre a válaszadók közül mindössze egy ember jelezte, hogy nem, az összes többi igennel válaszolt. Ennek megfelelően számos műhelytéma javaslat érkezett, amelyeket a jövőbeni tervezéskor figyelembe vehetünk.

4. táblázat. A műhelybeszélgetések tematikájára vonatkozó javaslatok csoportosítása, a tartalmi kategóriák elnevezése, a besorolás kritériumai és példamondatok.

RÖVID NÉV	KRITÉRIUM	PÉLDÁK
A műhelyek kereteire vonatkozó javaslatok		
1. Gyakorlati jelleg erősítse	A válasz a gyakorlat (jó gyakorlat bemutatás és/vagy tapasztalatsere) arányának növelésére irányuljon	Jógyakorlatok, technikák. Több teret adni az együtt gondolkodásnak, kevesebb előadást. Rövid szakmai előadás után, műhelybeszélgetés. ... nemzetközi jó gyakorlatok, A résztvevők részletesebben mutassák be a végzett munkájukat, problémáikat így könnyebben menne a munkakapcsolat kialakítás. A tehetségpontok képviselői elmondanák az ő sikerüket, esetleges kudarcokat, amelyekből mindenki okulhatna.
2. Homogén csoportok	A válaszban történjen utalás a valamilyen szempontból homogénebb résztvevői kör meghívására.	Azonos körülmények, feltételek között dolgozó szervezetek (pl. csak gimnázium, csak állami fenntartás, stb).

		<p>Tehetségfejlesztés a rendészeti/honvédelmi orientációjú középiskolákban</p> <p>Ne csak általában legyen a tehetséggondozásról szó, hanem szakterületenként (pl. sport, művészet stb.)</p> <p>Speciális, tantárgyhoz kötött műhelybeszélgetésen, ami a mindennapok szakmai munkájában segítene.</p> <p>Speciális szakmai témájú. Pl. Óvodai szekció</p> <p>... célterületek megjelölésével tehetség csoportokat létrehozni (termtud, dráma, stb.).</p> <p>Igen keveset hallunk a nem oktatási intézményben működő tehetségpontokról, mi ezek lehetőségeiről, problémáiról szívesen tanácskoznánk, illetve gyűjtenénk, s adnánk tapasztalatokat.</p>
Műhelytémára vonatkozó javaslatok		
3. Tehetségazonosítás	A tehetségazonosítás/beválogatás elméleti, gyakorlati, technikai kérdéseinek valamelyikére történjen utalás	<p>Tehetségazonosítás folyamata és adatbázis létrehozása.</p> <p>Tehetségek beazonosítását segítő módszerek gyakorlati alkalmazásának hatékonysága</p>
4. Komplex tehetséggondozó programok	A komplex tehetséggondozó programok felépítésére, egyes elemeire vagy technikai kivitelezésre vonatkozó javaslatok	<p>Tehetségműhely tematikájának összeállítása.</p> <p>Intézményi tehetségfejlesztő tervek/programok összeállítása.</p> <p>Tervezés, nyomon követés, dokumentálás, hatásvizsgálatok bemutatása.</p> <p>A tehetséges tutoráltak komplex értelmi fejlődésének támogatása.</p>
5. Speciális problémákkal küzdő tehetségesek	A sajátos nevelési igényű, kétszeresen kivételes tehetségek csoportját érintő javaslat	<p>Tehetséges, de speciális problémákkal küzdő tanulók fejlesztési lehetőségei pl. autizmus.</p> <p>Pl. SNI tehetséggondozásban tevékenkedő képviselőket, pedagógusokat, intézményvezetőket, szakembereket (meghívni)</p> <p>Sajátos nevelésű emberek fejlesztése</p>
6. Hálózati együttműködés	A hálózati együttműködésre történjen utalás.	<p>Tehetséghálózati együttműködés fejlesztése</p> <p>Civil szervezet és köznevelési intézmény együttműködési lehetőségei a tehetséggondozásban.</p> <p>Hálózatépítési ötletek.</p>
7. Konkrét műhelytéma javaslatok	Specifikus témamejelölés.	<p>A <i>sport hatása</i> mindennapi életünkre, egészségünkre.</p> <p>Élménypedagógia, kalandpedagógia, <i>személyiségfejlesztő gyakorlatok</i> alkalmazása</p> <p>A <i>jövő generációjának</i> (2010 után születettek) tehetséggondozása - módszertan, tanulás-szervezés, motiválás</p> <p><i>Motiválás</i></p> <p><i>Digitális eszközök</i> a tehetséggondozásban.</p>

		Vezetés szerepe az iskolai tehetségpont kiemelkedő munkájának biztosításában
		Versenyfelkészítés.
		A tehetséggondozó szakemberek módszertani ötletbörzeje ...
		Zeneterápia
8. Praktikus	A válaszban a tehetségpont/tehetségtanács valamilyen alapfeladat ellátásához kapcsolódó technikai igénye jelenjen meg.	Akkreditációs folyamat elemzése. Partneri kapcsolatok kiépítése, támogatók kiaknázása. Pályázati lehetőségek a tehetségek támogatásában. Pályázatok, támogatások szerzése. Pályázatok megírásának segítése. Fenntarthatóság, finanszírozás A segítő szakemberek bevonásának további lehetőségei, szakemberek biztosítása a speciálisabb esetekben, időkeretek növelésének lehetőségei... Szponzor keresés stratégiája, módszerei.
9. Egyéb	Máshova be nem sorolható válasz	Minden gyermeket saját magához képest kell figyelni, hogy mennyit fejlődik. Több nézőpontból látható a segítség módja. Nem a téma a meghatározó. Az elhivatottság, az igényesség, az érthető prezentáció azonban fontos. Bármilyen. A saját környezetemben jelenleg nem nekem, hanem a többieknek van rá szüksége...

A 128-ból 113-an tettek javaslatot a jövőben szervezendő műhelybeszélgetések témájára, azonban ezek egy része valójában nem tartalmi javaslat volt, hanem inkább a műhely kereteire, szervezési és formai sajátosságaira vonatkozott. Utóbbinak két nagy csoportját különíthetjük el. (1) Legtöbbször a műhelyek *gyakorlati jellegének további erősítését* öhajtják, részint további jó gyakorlatok, módszerek megosztásával, részint a műhelyrésztvevők eszmecseréjével, közös gondolkodásával. (2) Szintén számos javaslat szólt a *homogénebb műhelyek szervezésére*, melynek szempontjai között a *fenntartói azonosság, a szakterület- vagy tantárgyspecifikus jelleg*, valamint az *intézményi nevelés szintjei szerinti csoportosulás* jelentek meg leggyakrabban. Utóbbiak közül az óvodai tehetséggondozásra érkezett a legtöbb javaslat.

A tényleges tematikai javaslatok között a *praktikumot érintő tartalmak* (8.) voltak a leggyakoribbak. Ebből 15 érkezett, melyek elsősorban a pályázatokkal és forrásszerzéssel, finanszírozással és fenntartással kapcsolatos kérdéseket, módszereket, stratégiákat firtatták. Egyéb műhelytéma javaslatok 5-10 között szerepeltek, melyeket a 4. táblázat 3-7. pontjában láthatunk. A 7. ponthoz tartozó konkrét témák 1-1 említéssel kerültek a táblázatba.

5.6. Belső igény a műhelybeszélgetésen való részvételre

Arra a kérdésre, hogy *Ön részt vett volna-e akkor is a műhelybeszélgetésen, ha a MATEHETSZ nem hívja meg a résztvevő tehetségpontokat/tanácsokat egy csoportos tehetségsegítő programba?*, a

részt vettek 66.4%-a igennel felelt. A választól (igen/nem) függetlenül azonban többen nem nyújtottak be pályázatot ilyen programra. Ennek oka sok esetben az időhiány, vagy valami idői ütemezéssel probléma volt (lekéstek róla, a kiírás szerinti megvalósítási időszak nem volt megfelelő stb.), vagy technikailag kivitelezhetetlen volt a tantestület leterheltsége miatt a program. Kevesebben hivatkoztak a kiírás feltételek megvalósításának, az adminisztrációnak a nehézségére. 1 esetben a fenntartói rugalmatlanságot nevezték meg.

6. Összefoglalás

Az adatok feldolgozását követően kijelenthetjük, hogy a tehetség-hálózati műhelybeszélgetések megszervezése jó és hasznos kezdeményezésnek bizonyult. A tehetségpontok akkreditációjának, tehetségsegítő tanácsok aktivitáskövetésének tapasztalatai azt mutatják, a kapcsolatfelvételben, az együttműködésben, a hálózatosodásban rejlő lehetőségeket nem használja megfelelően a szervezetek nagy része. A műhelysorozat fórumot teremtett ahhoz, hogy nagyobb figyelem irányuljon azokra a folyamatokra, amelyek a mindennapi működés során elsikkadnak:

- a tehetségpontok meglévő értékeinek a megerősítésére,
- a hálózati aktivitás facilitálására,
- a tapasztalatok cseréjére.

Ezeknek a folyamatoknak a legfőbb katalizátora a személyes találkozás és személyes kapcsolatok létesítése, ezen keresztül a tudásmegosztás, a horizontális tanulás lehetősége, a mások munkájába, nehézségeibe, megoldásaiba való betekintés, mindeközben a saját értékek felismerése.

Megállapítható, hogy a műhelyek szervezésekor kitűzött célok teljesültek. A kérdőíves visszajelzés eredményei megerősítik, hogy igény van ilyen típusú programok szervezésére.

Javasoljuk, hogy a felmérés eredményeinek, valamint a műhelyszervezők, moderátorok tapasztalatainak a hasznosításával a MATEHETSZ segítse a Nemzeti Tehetségpontot, hogy a tehetség-hálózat támogatása érdekében a jövőben is szervezhessen hasonló programokat.

Budapest, 2020. május 31.

Kormos Dénes sk.

Páskuné dr. Kiss Judit sk.